Křest, Večeře Páně a mytí nohou

Ewald Frank

Úvod

Křest a večeře jsou biblická ustanovení, která jsou praktikována ve většině křesťanských církví a svobodných církví, i když různým způsobem. Prvokřesťanský originál se v průběhu křesťanských dějin ztratil. Církevní učitelé a reformátoři sice mocně bojovali s týmž Slovem, pro totéž Slovo, o témž Slovu, nepodařilo se jim však navrátit se k jednotnému zvěstování a praxi prvotního křesťanství.

O prvních křesťanech čteme: *„I zůstávali v učení apoštolském…“* (Skutky 2:42) Věděli, že apoštolové byli samým Pánem povoláni a uvedeni do tajemství království Božího. Při Svém vzkříšení Pán u těch Svých zůstal *„…až do toho dne, v němž dav přikázání apoštolům, kteréž byl skrze Ducha svatého vyvolil, vzhůru vzat jest. Kterýmž i zjevoval sebe samého živého po svém umučení ve mnohých jistých důvodích, za čtyřiceti dnů ukazuje se jim a mluvě o království Božím.“* (Skutky 1:2–3) Mluvil s nimi o všem, co se týkalo království Božího, a udělil jim Své příkazy. Ve dni Letnic seslal na ně Svého Ducha, jenž jim Slovo objasňoval a pobízel k činům, které odpovídaly dokonalé vůli Boží.

Ačkoliv Pavel u toho nebyl od počátku, nýbrž absolvoval nejdříve své „teologické studium“, kázal po svém obrácení ve všech bodech totéž evangelium jako apoštolové. Byl povolán nadpřirozeným způsobem a odebral se nejprve do Arábie. Po čtrnácti letech odcestoval na základě božského pokynu do Jeruzaléma a vyložil odpovědným bratřím evangelium, jak on je mezi pohany kázal, aby porovnáním zjistil, zda nepracoval nadarmo (Galatským 2:1–2).

Skutkové apoštolů a dopisy vydávají svědectví o dokonalé shodě jejich učení se čtyřmi evangelii a *Starým zákonem*. Proto všechno, co nám bylo zanecháno z doby apoštolské, je čisté biblické učení a praxe. Přitom tu nemáme co činit s náhledem Petra nebo Pavla, nýbrž přímo s Bohem a Božím Slovem. To je ještě i dnes to jedině platné měřítko, na němž musí být všechno zkoušeno.

Kdysi se zeptal Pán Svých učedníků: *„Rozuměli jste tomu všemu? Řekli jemu: i ovšem, Pane. On pak řekl jim: Protož každý učitel, umělý v království nebeském, jest podobný člověku hospodáři, kterýž vynáší z pokladu svého nové i staré věci.“* (Matouš 13:51–52) Ve všech dobách Pán používal lidi, které určil k zvláštním úkolům ve Svém království. Jeho poslové přijali vždy obojí: Jeho Slovo a Jeho Ducha. Tak přišlo jasno a zjevení o Jeho

vůli a jejím správném vykonání. Neklamné znamení toho je, že jejich zvěstování a praxe souhlasí s celkovým svědectvím Písma svatého. Našemu Pánu a apoštolům stál k disposici jen *Starý zákon*, na nějž se vždy odvolávali. V *Novém zákoně* najdeme 845 citátů, použitých ze *Starého zákona*.

Kazatelé evangelia mají před Bohem velkou odpovědnost. Každý „dělník v království Božím“ by proto měl mít odvahu porovnat, jak to Pavel učinil, zda to, co učí a praktikuje, souhlasí s původním zvěstováním a jednáním apoštolů. Jestliže to měl zapotřebí Pavel, aby své učení porovnal s učením apoštolů, aby zjistil, zda nepůsobil nadarmo, cožpak se potom můžeme my ukolébat v sebejistotě? Jistěže ne! Ode všeho božského existuje jen jeden originál. To, co s ním nesouhlasí, jsou napodobeniny a padělky.

V dopise Církvi v Efezu je psáno: *„…a zkusil jsi těch, kteří se praví býti apoštolové, ale nejsou, a shledals je, že jsou lháři.“* (Zjev. 2:2) Toto posouzení bylo možné proto, že posluchači to, co bylo kázáno, porovnávali s původním apoštolským zvěstováním. Biblicky věřící napadlo, že muži, kteří vystupovali a nárokovali si být apoštoly, jsou lháři, protože to, co kázali, nebylo čisté božské poselství.

V prvotním křesťanství neexistovala žádná nejasnost o křtu a večeři. Pán udělil apoštolům jasné pokyny; o těch, které vysílal, pravil: *„Kdo vás slyší, Mě slyší.“* Proto zde chceme křest i večeři vyložit tak, jak nám to bylo v Písmu svatém zanecháno. S Večeří je bezprostředně spojeno mytí nohou. i o něm krátce pojednáme ve světle Slova Božího.

KŘEST

Nejprve bude stručně vyložen biblický křest. Pán přikázal křtít, a proto se v křesťanských denominacích křtí. Církevně dějinný vývoj však vykazuje značné odchylky od učení a praxe křtu v prvotní Církvi. Existoval-li tehdy jen jeden jednotný křest, tedy dnes nacházíme v organizovaných církvích i svobodných církvích místy značné rozdíly.

Slova apoštola Pavla těm, kteří uvěřili v Efezu, mají ale i dnes ještě plnou platnost: *„Jeden Pán, jedna víra, jeden křest.“* (Efezským 4:5) Existuje skutečně jen jeden Pán, totiž Bůh, jen jedna pravá víra, totiž ta biblická a jen jeden křest, ten, který praktikovali apoštolové.

V tomto pojednání chceme podle Písma svatého odpovědět na tyto otázky: Oč jde při křtu? Co křest znamená? U koho může být vykonán, a jak se prakticky provádí?

Předpoklad

Zásadní předpoklad, aby mohl být někdo pokřtěn, je osobní víra. Vzkříšený Pán dal Svým učedníkům krátce před Svým nanebevstoupením jasný příkaz: *„Jdouce po všem světě, kažte evangelium všemu stvoření. Kdo uvěří a pokřtí se, spasen bude.“* (Marka 16:15–16) Na prvním místě tedy stojí zvěstování poselství o spasení, a ne náboženský úkon.

Kázáním o smíření, jehož se nám dostalo skrze Krista, toho Ukřižovaného, je lidem přiblížena Boží nabídka milosti. Jak je napsáno, přichází víra z kázání, kázání ze Slova Božího (Římanům 10:17). Přitom Duch svatý způsobuje v posluchačích potřebnou víru. Dochází k vnitřnímu souhlasu jednotlivce, k přisvědčení a vědomému přijetí božského daru milosti. Člověk proniká k osobnímu prožitku spasení a stává se věřícím. Podle Římanům 8 dosvědčuje Duch jednomu každému, kdo tuto zkušenost učinil, že se stal dítětem Božím. To je ta jistota spasení, jež před Bohem platí – skrze víru v ospravedlnění.

Nato následuje druhý krok: *„Tedy ti, kteříž ochotně přijali jeho slova, pokřtěni jsou…“* (Skutky 2:41), tak je nám to oznámeno o dni založení novozákonní Církve. Výsledek prvního kázání o Letnicích byl mocný. Asi tři tisíce posluchačů ve víře přijali Slovo jako božské poselství a nechali se pokřtít. U tohoto biblického vzoru to zůstalo až do třetího století po Kristu.

Apoštolové i jiní muži vystrojení plnou mocí Ducha vycházeli a kázali

evangelium. Jeden z nich byl Filip, jehož službou nastalo mohutné probuzení v Samaří. i tam lidé uvěřili a nato se nechali pokřtít (Skutky 8:16).

Evangelista veden Duchem potkal etiopského dvorního úředníka, který četl právě v 53. kap. proroka Izaiáše (Skutky 8:26–39). Ve verši 35 je napsáno:

„Tedy otevřev Filip ústa svá, a počav od toho písma, zvěstoval jemu Ježíše.“ Zvěstování se opíralo o prorocké Slovo, v němž již bylo předpověděno spasení, jež Bůh chtěl lidstvu darovat.

Uprostřed kázání přerušuje posluchač muže Božího, a praví: *„Aj, voda, proč nemám být pokřtěn?“* Podmínka, kterou Filip dal v plném souhlasu se Slovem Pána a apoštoly, zní: *„Věříš-li celým srdcem, slušíť.“* Spontánně přišla odpověď: *„Věřím, že Ježíš Kristus jest Syn Boží.“*

„I rozkázal státi vozu, a sestoupili oba do té vody, Filip i komorník. I pokřtil ho.“ (verš 38) I zde přišla víra z kázání a toto opět ze Slova Božího. Duch Boží působil na posluchače a neprodleně následoval biblický křest.

Petr byl v důsledku zvláštního zjevení poslán do Césaree do domu římského setníka Kornelia (Skutky 10). Jeho kázání mělo opět biblický výsledek. Je nám oznámeno: *„A když ještě Petr mluvil slova tato, sestoupil Duch svatý na všecky, kteříž poslouchali slova.“* (verš 44) Aby ti, kdož uvěřili, naplnili všelikou spravedlnost, a učinili zadost rozkazu Pána, pravil apoštol: *„Zdali může kdo zabránit vody, aby tito nebyli pokřtěni, kteříž Ducha svatého přijali jako i my?“* (verš 47) Právě tak bude ještě dnes jednat každý opravdově věřící a nechá se biblicky pokřtít, i když Ducha svatého již přijal. Všechno, co je působené od Boha, probíhá až do konce nezměněným způsobem v úplném souhlasu.

Na nějaký křest dětí resp. pokropení kojenců nenajdeme v Písmu svatém ani jediný odkaz. Kdo se jej snaží ospravedlnit událostí v Lukáši 18:15–17, měl by číst ještě souběžná místa v Matouš 19:13–15 a v Marku 10:13–16. Z toho jednoznačně vysvítá, že Pán Ježíš na děti, jež k Němu byly přinášeny, kladl toliko ruce, bral je do Své náruče a žehnal. O nějakém křtu dětí Mistr nic neřekl. Ještě dnes přinášejí věřící rodiče v biblických sborech své děti, aby byly modlitbou Pánu zasvěceny a požehnány.

Ani druhé místo, z něhož lidé odvozují křest dětí, o tom nic nevypovídá. Když Pavel a Síla byli ve Filippis, stalo se něco nadpřirozeného a přišla veliká hrůza na strážného žaláře. Ptal se obou mužů Božích: *„Páni, co já mám činit, abych spasen byl?“* (Skutky 16:30) Oni odpověděli: *„Věř v Pána Ježíše Krista, a budeš spasen ty i dům tvůj.“ V* následujícím verši čteme: *„I mluvili*

jemu slovo Páně, i všechněm, kteříž byli v domě jeho.“ Zde opět vidíme věrné dodržení misijního rozkazu: nejprve se stalo zvěstování, jež slyšeli všichni příslušníci jeho domácnosti a ve víře přijali dříve, než se nechali pokřtít.

„A pojav je v tu hodinu v noci, umyl jim rány. I pokřtěn jest hned on i všickni domácí jeho.“ Strážný žaláře i ti, kteří se v domě nacházeli, přišli nejprve kázáním k víře a potom se nechali pokřtít. Ze žádného slova nevyplývá, že tam byly pokřtěny i děti nebo kojenci.

Dnes všeobecně známá praxe křtu postrádá jakýkoliv biblický podklad, což dosvědčují i církevní dějiny. Pochází z epochy brutálního, nuceného pokřesťanšťování, kdy byly celé domy i národy proti své vůli křtěny. Náhradou za víru, která je ke křtu nutná, přistupovali později kmotři, což je rovněž plně nebiblické. Jak můžeme z již předložených míst Písma jasně vidět, stojí člověk se svými rozhodnutími osobně před Bohem. Žel zvěstování v křesťanských církvích i svobodných církvích neodpovídá většinou apoštolskému vzoru, takže se ani biblické výsledky nedostaví.

Jméno

Sotva existuje v Písmu svatém nějaký verš, který by byl tak nepochopen a zneužíván, jako Matouš 28:19. Zní: *„Protož jdouce, učte všecky národy, křtíce je ve jméno Otce i Syna i Ducha svatého…“* Nepochopitelným způsobem učinili v pozdějších staletích z těchto slov trojiční formuli, která je až dosud používána téměř ve všech církvích i svobodných církvích. Jak se zdá, nikdo si však nepoloží otázku, jak tedy zní jméno, na něž má být křtěno. *Otec*, *Syn* a *Duch svatý* jsou označení různých zjevení Boha. Člověk může být také mnohým, například učitelem, právním zástupcem, lékařem atd. Může být otcem, manželem a synem. To vše jsou označení, která mají svůj nárok na existenci v právě platném vztahu. Avšak každý člověk má nějaké jméno. Tak je tomu i u Boha, který se ve *Starém zákoně* oznámil smluvním jménem *Jahweh*. Při křtu jde o jméno, v němž se On zjevil v *Novém zákoně*, které ale v Matouši 28:19 nebylo vysloveno.

Budeme nyní zkoumat několik míst z Písma, v nichž je rovněž řeč o jménu, aniž by bylo jmenováno. Toto bude všem, kteří hledají pravdu, velkou pomocí. v Lukáši 10:17 čteme, že se těch sedmdesát Pánem vyslaných učedníků vrátilo a plni radosti oznamovali: *„Pane, také i ďáblové se nám poddávají* ***ve jménu tvém****.“* Není nám přitom zřejmé, že tito muži prožili a mínili moc jména JEŽÍŠ? Jistěže! Při slovech Pána: *„Nebo kdežkoli shromáždí se dva neb tři*

ve jménu mém…“ (Matouš 18:20) rovněž nebude nikdo pochybovat o tom, že se při tom jedná o jméno JEŽÍŠ, i když nebylo vysloveno. v Lukáši 24:47 je psáno, že v Jeho jménu má být kázáno odpuštění hříchů a u Jana 2:23, že mnozí v Jeho jméno uvěřili. ve všech takových místech z Písma každý ví, které jméno je míněno, jen u Matouše 28:19 nikoliv. Je to přece zvláštní. O tom by mělo být vážně přemýšleno.

V místech až doposud jmenovaných šlo o jméno Syna, další se budou týkat jména Otce. Zde vstupujeme na božskou půdu zjevení.

Pán nás učil modlit se: *„Otče náš, kterýž jsi v nebesích, posvěť se jméno Tvé!“* (Matouš 6:9) Tak to říkají miliony, aniž by se tázali, které je to jméno Otce, které má být posvěceno. Bůh je Otec, neboť On má syny a dcery, ale zde se jedná o Jeho svaté jméno. U Jana 12:28 řekl Syn: *„Otče, oslaviž **jméno své**!“* Odpověď shora zněla: *„I oslavil jsem, i ještě oslavím.“* Jaké jméno je tím míněno? Jak se jmenuje Bůh, který by chtěl Své jméno ještě jednou oslavit? Existuje přece jen jedno jméno, skrze něž se můžeme k Bohu přiblížit, a to je Jeho vlastní jméno.

Ve velekněžské modlitbě řekl Syn odvolávaje se na Otce: *„Oznámil jsem jméno tvé lidem, kteréž jsi mi dal z světa.“* (Jan 17:6) Je tu snad řeč o nějakém starozákonním jménu? Jistěže ne. Kdo pozorně četl, toho napadne, že jméno Otce je zjeveno těm, kteří Mu náležejí jako synové a dcery. Byli Bohem poznáni, a opět Boha poznávají. Nyní tu věc uvedeme na jednoho jmenovatele: *„Otče svatý, ostříhejž jich **ve jménu svém**, kteréž **jsi mi dal**.“* (verš 11) Zřetelněji to nemůže být řečeno: jméno Syna je současně jméno Otce. Ve verši 26 dal On zaslíbení: *„A známéť jsem jim učinil jméno tvé, a známo učiním…“*

Židům tehdy řekl: *„Já jsem přišel ve jménu Otce svého, a nepřijímáte mne.“* (Jan 5:43) Jak to vypadá s křesťany? Blaze tomu člověku, který může věřit, že Otec se zjevil v Synu a oznámil nám Své jméno! Jak ale tedy zní Jeho jméno? JEŽÍŠ – Immanuel: Bůh s námi! Existuje jen jedno osobní zjevení Boha, které se stalo v Kristu, a jen jedno jméno Boží, o něž se zde jedná: Pán Ježíš. V tomto jménu se bude každé koleno sklánět a toto jméno bude vyznávat každý jazyk. Tak se Bůh potkal s námi a jen tak se my můžeme potkat s Ním. Tímto právě vyloženým se řeší hádanka z Matouše 28:19 a vyúsťuje do jména Pána Ježíše Krista.

Učení apoštolů

Nyní budeme zkoumat, jak byl skutečně vykonáván příkaz křtu v prvotním křesťanství. Petr náležel k těm, které Pán v Matouši 28 pověřil. Byl to On, jemuž Ježíš svěřil klíče od království Božího. Již před vylitím Ducha vystoupil v kruhu těch 120 a začal události zařazovat podle Písma (Skutky 1:15). Ihned, jakmile byli ve dni Letnic naplněni Duchem svatým, kázal shromážděnému lidu. Jeho slova se lidí dotkla a ptali se: *„Což máme činiti, muži, bratří? Tedy Petr řekl jim: pokání čiňte, a pokřti se jeden každý z vás* ***ve jménu Ježíše Krista*** *na odpuštění hříchů…“* (Skutky 2:37–38) Zde byl vykonán misijní příkaz tím, že ti, kteří uvěřili, byli podle Matouš 28:19 pokřtěni na *jméno, o* němž je tam řeč. Argument, že slova Ježíšova jsou důležitější, než slova apoštolů, nemůže ovlivnit člověka, který věří v absolutní inspiraci Písma. Co na nás působí hlubokým dojmem, je ta skutečnost, že příkaz a provedení úplně přesně souhlasí.

Již předtím jsme se zmínili o tom, že v Samaří jich mnoho uvěřilo a nechali se pokřtít. Zpráva o tom pronikla až do Jeruzaléma. Oznámeno je nám to následovně: *„Uslyšavše pak v Jeruzalémě apoštolé, že by Samaří přijala slovo Boží, poslali k nim Petra a Jana, kteříž přišedše, modlili se za ně, aby přijali Ducha svatého. Nebo ještě byl na žádného z nich nesstoupil, ale pokřtěni toliko byli* ***ve jménu Pána Ježíše****.“* (Skutky 8:14–16) Důraz spočívá na skutečnosti, že byli pokřtěni jen na jméno Pána Ježíše.

I v domě Kornelia nařídil Petr, aby byli pokřtěni ve jménu Ježíše Krista (Skutky 10:48). Neexistuje žádný teolog, který by to mohl jinak představit, než jak nám to bylo ve Slově zanecháno, a i kdyby to byl anděl z nebe, spočinula by na něm kletba (Galatským 1:8).

Jistě každého napadlo, že ti, kteří uvěřili, ve všech dosud zmíněných případech byli pokřtěni jen *„…na Jméno Ježíše Krista“*. Apoštolové Pánu rozuměli přesně. Vykonali stoprocentně, co Mistr přikázal. Misijní rozkaz zní: *„Protož jdouce, učte všecky národy, křtíce je ve jméno Otce i Syna i Ducha svatého, učíce je zachovávati všecko, což jsem koli přikázal vám.“* Byli Pánem samým vyučeni, poznali jméno, v němž se jediný Bůh zjevoval jako Otec, Syn a Duch svatý, a v ně křtili. Tím učinili to, co On jim přikázal.

Nyní se podíváme, jak křtil Pavel, kterého Pán nazval *„vyvoleným nástrojem“*. Když přišel do Efezu, nalezl tam dvanáct mužů, kteří věděli jen o křtu Janově. Po krátkém uvedení do spásného plánu Božího, byl biblický výsledek jistý: *„Kteříž pak uposlechli, pokřtěni jsou ve* ***jméno Pána Ježíše.***

***a** když vzkládal na tyto ruce Pavel, sestoupil Duch svatý na ně…“* (Skutky 19:5–6)

Každá věc musí přece spočívat nejméně na dvou nebo třech svědcích. Zabývali jsme se tím, co se stalo v Jeruzalémě, v Samaří, v domě Kornelia a v Efezu. U Židů, Samaritánů i pohanů, ať kázal Petr, Filip nebo Pavel – všude se konal křest na jméno Pána Ježíše Krista.

Musíme si uvědomit, že v Bibli nemůže být žádný rozpor. Duch Svatý nikdy nedá o jedné věci dvě různá zjevení. Bůh vyvolil v oné první epoše jednoho Petra, jednoho Pavla a jiné muže a zplnomocnil je, aby vytyčili biblická učení. Oni to učinili v dokonalé harmonii s celkovým svědectvím Písma svatého a mezi sebou. Kdo chce muže Boží z prvotního křesťanství, kteří chodili ještě s Ježíšem, nebo Pavla, který měl setkání s Pánem po Jeho nanebevstoupení, podezřívat z toho, že misijní příkaz provedli nesprávně, a obviňovat je z bludařství?

Poslechněme si ještě jednou Pavla. Píše Římanům: *„Zdaliž nevíte, že kteřížkoli pokřtěni jsme v Krista Ježíše, v smrt jeho pokřtěni jsme?“* (Římanům 6:3) V tomto verši se zahrnuje mezi všechny věřící, kteří byli pokřtěni na jméno Ježíše Krista. V celém Písmu svatém neexistuje jedno jediné místo, kdy by nějaký člověk byl býval pokřtěn trojičním způsobem na tři tituly „Otec, Syn a Duch svatý“.

Všichni Pánem povolaní, Duchem naplnění dělníci v království Božím měli stejné poznání, totéž učení, tutéž víru, tentýž křest. Všechno souhlasilo v dokonalé harmonii. Nikdo z nich neodříkával mechanicky text z Matouše 28. Věděli, že to stojí psáno v jednotném čísle: *„…křtíce je ve jméno Otce i Syna i Ducha svatého…“,* a to učinili. Věřili, že Bůh se zjevoval jako Otec, Syn a Duch svatý; znali Jej i Jeho jméno. Byli to muži, kteří žili v přímém obecenství s Bohem. Nebyli pod žádným teologickým vlivem, skrze zjevení k nim proudilo to božské.

Kdo bere jen literu z Matouše 28, aniž by měl k tomu příslušné zjevení, ten bude verš 19 opakovat a vůbec nezpozoruje, že Pán v rozkazu křtu uložil úkol. Matouš 28 a Marek 16 nám ukazují velký příkaz – misijní rozkaz. ve Skutcích apoštolů nacházíme jeho provedení, výsledek platný provždy.

Kdyby nějaký učitel zadal úlohu a žák by neřekl odpověď – výsledek, ale zadání by opakoval, potom by všichni věděli, že něco nesouhlasí. Jde-li o křest, opakují dokonce učitelé Bible slova příkazu, namísto aby vykonali, co Pán nařídil. Jedině když misijní příkaz provedeme tak, jako apoštolové,

máme pak i potvrzení, že jsme byli týmž Pánem zavoláni a pověřeni zvěstováním evangelia. Apoštolové i učitelé v počáteční době rozuměli úkolu z Matouše 28. Bohu díky, že nám byl výsledek písemně zanechán. Vyžaduje však stejného osvícení Duchem svatým, abychom i my viděli to, co viděli apoštolové, abychom mohli učit, co oni učili, a křtít, jak oni křtili.

Tento výklad, jež je přinášen jasným dokazováním Písma svatého, by měl každý vzít vážně. Často to vypadá, jako by byly dvě věci totéž. Jsou velmi těsně u sebe a přesto jsou tak daleko od sebe vzdáleny, jako nebe od země. v listě Církvi ve Filadelfii chválí Pán Svůj lid slovy: „*…nezapřels jména mého…*“ (Zjev. 3:8) Co je však se všemi těmi věřícími, kteří opěvují jméno Ježíš, používají je na modlitbě a káží o něm, ale zdráhají se toto jméno přijmout skrze křest?

Co je se všemi těmi evangelisty, kteří ve jménu Ježíše vymítají ďábly, konají divy a uzdravování nemocných, ale toto jméno zapírají, jde-li o přiznání se k Němu při křtu? Rty hlasitě svědčí, jak podivuhodné jméno Ježíš je, ve skutečnosti ale nejsou ochotni nést pohanění Jeho jména. Pán praví: *„Mnozíť mi dějí v onen den: Pane, Pane, zdaliž jsme ve jménu tvém neprorokovali, a ve jménu tvém ďáblů nevymítali, a v tvém jménu divů mnohých nečinili? a tehdyť jim vyznám, že jsem vás nikdy neznal. Odejděte ode mne, činitelé nepravosti.“* (Matouš 7:22–23)

V tomto biblickém místě je řeč o lidech plného evangelia, kteří mají na jedné straně podíl na zaslíbených požehnáních Církve, na druhé straně však považují nebiblické tradice za velmi cenné a nejsou ochotni se odhodlat k plné korektuře kurzu podle Písma. Kdo je ochoten podřídit se jasnému svědectví Písma? Je k tomu zapotřebí odvahy, zavrhnout tradiční praxi křtu a přijmout biblickou. Kdo se však s Kristem a Jeho smrtí neztotožní skrze smrt, jak čteme u Římanům 6:3, nemůže s Ním být ani vzkříšen! Samotné dary a požehnání nevypovídají nic. Nejprve musí učení souhlasit s praxí. Nakonec bude platit jedině poslušnost víry. To je ta víra, skrze níž je nám zjevena vůle Boží, víra, jejímž následkem jsou skutky požadované Slovem. Blahoslavení jsou všichni, kteří Slovo Boží slyší a podle něho činí.

Význam

Na počátku *Nového zákona* vystoupil Jan Křtitel a kázal: *„Pokání čiňte, nebo se přiblížilo Království nebeské.“* Pán se na něho i jeho službu vícekrát odvolával. Mezi jiným řekl: *„Tedy všecken lid slyše to i publikáni, velebili*

Boha, byvše pokřtěni křtem Janovým. Ale farizeové a zákoníci pohrdli radou Boží sami proti sobě, nebyvše pokřtěni od něho.“ (Lukáš 7:29–30) Sám Ježíš Kristus se odebral do Jordánu a dal se Janem pokřtít a pravil: *„…neboť tak sluší na nás, abychom plnili všelikou spravedlnost.“* (Matouš 3:13–17)

Od založení novozákonní Církve platí, co řekl Petr při svém prvním kázání po vylití Ducha: *„Pokání čiňte, a pokřti se jeden každý z vás ve jménu Ježíše Krista na odpuštění hříchů, a přijmete dar Ducha svatého.“* (Skutky 2:38)

Křest není přenechán posouzení jednotlivce, nýbrž je to nevyhnutelný krok poslušnosti pro každého věřícího. Kdo pro sebe ve víře přijal dokonalé dílo spásy a prožil ospravedlnění, začne následovat Ježíše. Křest sám o sobě se neděje k odpuštění hříchů; vykonává se u těch, kteří své odpuštění přijali. Podle 1. Petrovy 3:21 je křest *„…dobrého svědomí u Boha dotázání, skrze vzkříšení Ježíše Krista.“* Křtěný se přiznává ke Kristu, s Nímž byl ukřižován a umřel.

Oba, křtitel i křtěný se odeberou asi po pás do vody. Před konáním křtu řekne ten, kdo křtí: *„Bratře (nebo sestro), na základě tvé víry tě křtím podle Slova Božího na jméno Pána Ježíše Krista.“* Připodobněno pohřbu, je křtěnec směrem dozadu úplně ponořen a opět vyzdvižen. Vyzdvižení křtěnce z *„vodního hrobu“* zobrazuje, že dotyčný povstal s Kristem k novému životu. Proto by polití nebo pokropení nemělo být ani označováno jako křest.

Apoštol píše: *„Pohřbeni jsouce s ním skrze křest, skrze nějž i spolu s ním z mrtvých vstali jste skrze víru, kteráž jest mocné dílo Boží.“* (Kolosenským 2:12) O nějakém „znovuzrození křtem“ Písmo svaté nic neučí. Učí však, že lidé, kteří prožili skrze Slovo a Ducha znovuzrození, se dávají pokřtít. Vodní křest neznamená ani automatické přijetí Ducha svatého. Křest Duchem je božská odpověď, jež věřícímu potvrzuje, že byl Bohem přijat. Je to skutečný prožitek.

V dopise Římanům stojí: *„Pohřbeni jsme tedy s ním skrze křest v smrt, abychom jakož z mrtvých vstal Kristus k slávě Otce, tak i my v novotě života chodili. Nebo poněvadž jsme s ním vštípeni připodobněním smrti jeho, tedyť i vzkříšením budeme.“* (Římanům 6:4–5)

Galatským píše apoštol: *„Všickni zajisté synové Boží jste v Kristu Ježíši skrze víru. Nebo kteřížkoli v Krista pokřtěni jste, Krista jste oblékli.“* (Galatským 3:26–27) Nevstupuje přece suchý hříšník do vody a mokrý opět z vody, nýbrž se jedná o Bohem omilostněné a s Ním smířené lidi, kteří dosáhli jistoty spasení.

Apoštol Petr ukazuje nutnost křtu na příkladu archy Noemovy: *„…když ono jednou očekávala Boží snášenlivost za dnů Noé, když dělán byl koráb, v kterémžto málo, to jest osm duší, zachováno jest u vodě. k čemuž připodobněn jsa nyní křest, i nás spaseny činí…“* (1. Petrova 3:20–21) Potopa zachvátila všechny, kteří se nenacházeli v arše. Jen několik jich uposlechlo kázání, uvěřili poselství proroka Noe a vešli.

Proč používá Petr toho příkladu s archou pro křest těch, kteří uvěřili? Kdo skutečně věří, ten činí, co Pán nařídil a dává se do Krista vekřtít. On je naše Archa, v Něm jsme ochráněni před přicházejícím hněvem soudu. Spása přichází skrze víru v Ježíše Krista. Kdo se stal věřícím, nechá se v poslušnosti Slova křtít na jméno Pána Ježíše Krista. Kdo neuposlechne božského nařízení, projevuje tím svoji nevíru, zůstává neposlušným a bude zasažen zkázou, což lze přirovnat k potopě ve dnech Noe.

Před tím, než nastala potopa, se jistě lidé ptali: „Pročpak musíme vejít do archy? Věříme přece v Boha. To postačí. Všechno běží svým obvyklým chodem.“ Nepoznali, že Noe mluvil v příkazu Pána. „Countdown“ (odpočet) ale ubíhal, nenadále byl ten den tady, ohlašovaná katastrofa nastala. Přes mnohá varování přicházející skrze kázání proroka přišel neočekávaně konec. Dveře byly zavřeny a ti, kteří zůstali venku, zahynuli. Momentálně by se mohlo zdát, jakoby všechno zůstávalo při starém (2. Petrova 3:4), avšak ve dni Ježíše Krista, který stojí blízko před námi, bude rozdíl zjeven. Znenadání udeří hodina Boží, doba milosti bude pryč a dveře budou zavřeny.

Potom bude provždy pozdě a zmeškané nemůže být již napraveno. Proto k nám Pán volá: *„Dnes, uslyšeli-li byste hlas jeho, nezatvrzujtež srdcí svých…“* (Židům 3:7) Stále ještě platí Slovo: *„Kdo uvěří a pokřtí se, spasen bude.“* Kdo je ochoten vzít to vážně a uposlechnout? Pravá víra je živá a osvědčuje se v poslušnosti Slova Božího. Víra bez příslušných skutků, jak jsou v Slovu požadovány, je mrtvá sama v sobě a tak bezcenná. Je to ve skutečnosti jen náboženské vyznání víry, jež žádného člověka ještě nespasilo. Křesťanská učení nejsou nikomu nic platná, nejsou-li podle Písma. Naše spojení je skrze Slovo, které nás Duchem oživuje. Jen to, co přichází od Něho, také vede opět k Němu.

Zkoušejte duchy

Dříve, než s tímto tématem skončíme, musí být ještě řečeno něco velmi rozhodujícího. Nehledě na tradiční církve, v nichž dnes zdaleka není kázáno

žádné biblické obrácení a znovuzrození, je dokonce v kruzích plného evangelia nejasnost o důležitých základních učeních Písma svatého. Ani učitele Bible ani teology, jak se zdá, nenapadlo, že v Bibli neexistuje jedno jediné místo, které by dosvědčilo, že by někdy nějaká osoba byla pokřtěna formulí „Ve jménu Otce, Syna a Ducha svatého“. Z katolické církve byla převzata do protestantských církví a až do křesťanských obecenství nové doby.

Většina lidí neví, že používání této formule je obvyklé ve spiritismu a okultismu. Seance (rozmluvy), hýbání se stolky, vykládání z karet, hádání budoucnosti, věštění, kyvadlování, čtení z ruky, atd. se dějí v této takzvané „vysoké formuli“. Média v celém „křesťanském západě“ ji používají, mluví-li s duchy zemřelých. Dokonce při vstupu do lóže je opakována jako přísaha. Zúčastněným, jimž při takových věcech vyvstanou pochybnosti, se uleví, slyší-li formuli „Ve jménu Otce, Syna a Ducha svatého“, neboť jim je z kostela dobře známa. Ať v černé či bílé magii, nebo při používání tzv. „6. a 7. Knihy Mojžíšovy“, všude je ve hře tato formule.

Oslovíme-li ty, kteří se zúčastní těchto rejdů, tedy odpoví bez nejmenšího tušení: „To se přece stalo ve jménu Božím!“ Právě že ne! Jen to, co je konáno ve jménu *„JEŽÍŠ“*, se stalo ve jménu Božím. Všechno ostatní je od ďábla, vládce tohoto světa. Bůh ten Pán nemá přece nic společného s hýbáním stolků, rozmluvami lidí a zvířat, dotazováním se mrtvých a podobnými věcmi; ano, On to ve Svém Slovu výslovně zakázal! Takové věci jsou satanské, a i když se dějí pod nejzbožnějším pláštíkem.

Co mají okultní machinace a spiritistické praktiky společného s pravdivým božským konáním? Od kdy říkají služebníci Boží a sluhové satana totéž? Od kdy má satan své království v Božím království?

Každý si musí položit otázku, zda to není totéž, jestliže dva totéž dělají. Mnozí jsou užaslí, ba dokonce jsou zděšení, slyší-li, co všechno se v této „formuli“ provádí, pohlížejí ale na její použití při křtu jako na tu největší samozřejmost. Že v Novém zákoně se děje všechno jen ve jménu Ježíšově a moc Boží je zjevována jedině skrze ně, o tom jich přemýšlí jen málo. Je přece psáno: *„A všecko, cožkoli činíte v slovu neb v skutku, všecko čiňte ve jménu Pána Ježíše.“* (Kolosenským 3:17)

Kdo zná Bibli, ten ví, že žádný prorok ani apoštol nikdy nepoužil formulaci „Ve jménu Otce, Syna a Ducha svatého“. Jak je v brožuře *Bůh a Jeho plán s lidstvem* rozvedeno, je přece Otec, Syn a Duch svatý jeden pravý Bůh!

Co je psáno v Matouši 28:19, je absolutní pravda, zrovna tak to, co se

můžeme dočíst ve Skutcích 2:38, atd. Avšak satan od počátku používal Slovo Boží a podával je dále překroucené. Podařilo se mu tím nejpobožnějším způsobem lidi v otázce křtu oklamat. Když tehdy přišel k Pánu řekl: *„Je psáno…“*, tedy to, co citoval, skutečně bylo napsané. On to pouze vytrhl ze souvislosti a použil převrácene. Totéž se stalo s příkazem křtu. Satan oslepil lidi, aby nepoznali slávu Boží v tváři Kristově (2. Korintským 4:4–6). Jméno, o něž se jedná, jim zůstává skryto.

Není celý křesťanský svět zapleten do pověry a nevíry? Kde se ještě najde pravá, biblická víra? Bůh dává podle Zjev. 18:4 zaznít výzvě, aby lidé vyšli z náboženského Babylonu. Komu Pán otevře oči, ten pozná omyl a ochotně uposlechne Slovo Boží. Bůh stále ještě odděluje světlo od tmy. Kdo má odvahu nechat se od Něho poučit a neradit se s tělem a krví? Každý stojí zcela osobně před Pánem a musí učinit své rozhodnutí.

Na závěr ještě slovo důtklivého napomenutí všem, kteří by chtěli být ve slávě: Bůh čas nevědomosti přehlédl a přes všechno rozličně požehnával. Nyní ale přikazuje každému, aby se postavil k Němu a Jeho zjevenému Slovu. Musíme se zbavit všech nebiblických učení a najít zpáteční cestu k původnímu zvěstování Slova, jež vyšlo z Jeruzaléma.

Ve Skutcích 3 je nám zaslíben čas rozvlažení a rovněž to, že před návratem Pána musí být všechno uvedeno do správného stavu. Ve veršech 19–21 stojí: *„…když by přišli časové rozvlažení od tváři Páně, a poslal by toho, kterýž vám kázán jest, Ježíše Krista, kteréhož zajisté musejí přijíti nebesa, až do času napravení všech věcí, což byl předpověděl Bůh skrze ústa všech svých svatých proroků od věků.“* Zde je nám velmi zřetelně řečeno, že Kristus zůstává ve slávě, dokud nepřijde čas rozvlažení a napravení. Kdo v Boží Slovo věří, musí je vzít vážně. Žijeme nyní velmi blízko před příchodem Pána, a tudíž v době, kdy bude všechno opět uvedeno do správného stavu. Je čas duchovního rozvlažení před tváří Boží.

Každému z nás je známo, že různé církve a ti, kteří k nim náležejí, počítají s návratem Ježíše Krista. Proč ale nepoznávají čas milostivého navštívení, v němž nyní žijeme? Pánu se jedná o Jeho Církev, jež je založena na Jeho Slovu. K tomu patří i to, aby byl biblický křest byl vykonáván v souladu s učením a praxí apoštolů. Pavel píše: *„…vzdělaní na základ apoštolský a prorocký, kdež jest gruntovní úhelný kámen sám Ježíš Kristus.“* (Efezským 2:20) Ještě dosud buduje Pán Svou Církev stejným způsobem jako tehdy na počátku a přivede ji zpět do jejího původního stavu. Teprve potom může přijít a vzít ji vzhůru do slávy.

Nikdo by neměl nechat výklad biblického křtu lehkomyslně nepovšimnutý. Komu je Bůh milostiv, ten pozná nutnost pokřtít se na jméno Pána Ježíše Krista a tak být vyňat z pouta, pod nímž jsou všichni, kteří byli pokřtěni trojiční formulí. Kdo je z Boha, ten i v tomto bodě uposlechne Slovo Boží. Blaze tomu, kdo božské poselství, o něž dnes jde, pozná a uvěří zaslíbením daným pro tento čas a zúčastní se jejich naplnění.

VEČEŘE PÁNĚ

Dříve, než se budeme zabývat večeří Páně, musíme se zmínit o večeři fáze. Přirozené předstínění Starého zákona ústí v nadpřirozené skutečnosti Nového zákona.

Slavnost večeře fáze náleží ještě dnes k těm nejdůležitějším slavnostem židovské obce. Izraelitům dal Pán pokyn, aby pro každou rodinu byl zabit beránek, maso bylo snědeno a krev musela být natřena na dveřní rámy domů (2. Mojž. 12). Budiž podotknuto: nikoliv na práh dveří, aby nebyla krev šlapána nohama!

Židovské slovo *pesach* znamená *šetrně přejít kolem* (slovo *fáze* v kralickém překladu Bible je odvozeno z tohoto slova *pesach*). Během toho, co všichni prvorození synové Egypťanů byli usmrcováni andělem zhouby, zůstali prvorození synové Izraele uchráněni. Neboť tak to Pán řekl: *„Krev pak ta na domích, v nichž budete, budeť vám na znamení; a když uzřím krev, pominu vás, a nebude mezi vámi rána zahubující, když bíti budu prvorozené v zemi Egyptské.“* (2. Mojž. 12:13)

Krev beránka fáze způsobila smíření a současně to bylo znamení k ochraně před trestem soudu Božího. V době, kdy v domech Egypťanů bylo slyšet po zdrcujícím úderu kvílení a pláč nad mrtvými, nalézali se Izraelité ve svých domech v naprostém bezpečí. Hněv Boží je nemohl zasáhnout, neboť byl za ně obětován beránek. Právě tak nemohou vykoupení být ani zasaženi hněvem soudu Božího, ani kdy trestáni, protože krev Beránka Božího je jejich smíření a jejich ochrana. Pavel píše Církvi: *„Neboť jest Beránek náš velikonoční za nás obětován, Kristus.“* (1. Korintským 5:7) *„…kázeň pokoje našeho na něj vzložena…“* (podle něm. překladu: *„Náš trest byl vložen na Něj, abychom my měli pokoj.“* – Izaiáš 53:5)

Skrze Mojžíše nechal Pán den, v němž se slavila fáze a uskutečnilo se vyjití, ustanovit jako památku. *„A budeť vám den ten na památku, a slaviti jej budete slavný Hospodinu po rodech svých; právem věčným slaviti jej budete!“* (2. Mojž. 12:14) ve verších 26–27 je to ještě jednou potvrzeno: *„Když by pak řekli vám synové vaši: Jaká jest to služba vaše? Tedy dítě: Oběť Fáze toto jest Hospodinu, kterýž pominul domů synů Izraelských v Egyptě, když bil Egypt, domy pak naše vysvobodil.“*

Stejným způsobem je slavena večeře na památku našeho vykoupení, a to *dokud se Pán nevrátí* (1. Korintským 11:26). Na jedné straně vzpomínáme na velký den smíření, na druhé straně vyhlížíme onen slavný den, kdy budou

všichni smíření slavit se svým Spasitelem tu velkou večeři Páně ve Slávě. Pán řekl při ustanovení večeře Páně: *„To čiňte na mou památku!“* (Lukáš 22:19) Při Večeři Páně vzpomínáme na dokonané dílo vykoupení a zpřítomňujeme si přitom pokaždé znovu to, co se stalo na kříži pro nás.

Beránek fáze byl zástupně obětován a jedl se s nekvašeným chlebem. Stojí psáno: *„Za sedm dní přesné chleby jísti budete, a hned prvního dne kvas z domů vašich vyprázdníte; nebo kdožkoli jedl by co kvašeného od prvního až do sedmého dne, vyhlazena bude duše ta z Izraele!“* (2. Mojž. 12:15) Toto nařízení muselo být bráno vážně a muselo být uposlechnuto.

Ustanovení večeře fáze se stalo přímo před vyvedením a vysvobozením Izraele z Egypta. Večeře byla ustanovena během fáze, přímo před vykoupením Církve. *„A když přišel čas, posadil se za stůl, a dvanácte apoštolů s ním. i řekl jim: Žádostí žádal jsem tohoto beránka jísti s vámi, prvé než bych trpěl. Nebo pravímť vám, žeť ho již více nebudu jísti, ažť se naplní v království Božím.“* (Lukáš 22:14–16) ve verších 7–13 je nám oznámeno, že Pán vyslal Petra a Jana s pokynem: *„Jdouce, připravte nám beránka, abychom jedli!“* Když přišli k majiteli domu, řekli: *„Vzkazuje tobě Mistr: Kde jest síň, kdež budu jísti beránka s učedlníky Svými?“*

U Matouše 26:26 čteme *„A když oni jedli, vzav Ježíš chléb, a dobrořečiv, lámal, a dal učedlníkům, a řekl: Vezměte, jezte, to jest tělo mé.“* Pán byl tělesně přítomen, když vzal chléb do Svých rukou a vyslovil tato slova. Ve Svých rukách nedržel Své tělo, ale nekvašený chléb, který byl upečen k slavnosti fáze.

Při biblické slavnosti večeře Páně je používán chléb, který neobsahuje žádný kvas. Tento chléb je modlitbou posvěcen a žehnán. Poté je lámán a rozdáván. Během toho, co věřící berou z lámaného chleba, uvědomují si, že tělo Kristovo bylo mučeno a ukřižováno. Současně poznávají, že skrze to, co se stalo na kříži, se stali Jeho vlastnictvím, Jeho Církví, Jeho tělem.

Apoštol Pavel píše: *„Já zajisté přijal jsem ode Pána, což i vydal jsem vám, že Pán Ježíš v tu noc, v kterouž zrazen jest, vzal chléb, a díky činiv, lámal a řekl: Vezměte, jezte, to jest tělo mé, kteréž se za vás* (to *za vás* nesmí být přehlédnuto!) *láme. To čiňte na mou památku! Takž i kalich, když povečeřel, řka: Tento kalich jest ta nová smlouva v mé krvi. To čiňte, kolikrátkoli píti budete, na mou památku! Nebo kolikráťž byste koli jedli chléb tento a kalich tento pili smrt Páně zvěstujete, dokudž nepřijde.“* (1. Korintským 11:23–26)

Pavel se mohl odvolat na samého Pána, od Něhož dostal ten pokyn, jak má

být večeře slavena. Přitom se odvolává na ustanovení večeře Páně, o něm se lze dočíst v evangeliích.

V Lukáši 22:20 je psáno: *„Takž i kalich, když bylo po večeři, řka: Tento kalich jest ta nová smlouva v mé krvi, kteráž se za vás vylévá.“ v* kalichu se nacházelo víno. Krev nové Smlouvy proudila ještě v Jeho žilách a prolita byla až na kříži. o nějaké proměně dvou elementů v tělo a krev nestojí nic psáno. Ani On sám, ani Jeho učedníci nepili Jeho skutečnou krev, ano Pán řekl doslova: *„…nebudu píti z plodu vinného kořene, ažť království Boží přijde.“* (Lukáš 22:18) Chléb a víno representují tělo a krev Kristovu, zůstávají ale přesto chlebem a vínem. On přece poukazoval na novou Smlouvu – Nový zákon, který se stal právoplatným skrze Jeho smrt.

Ani Kristus se neobětuje vždy nanovo, nýbrž podle Židům 10:12 se jednou provždy obětoval a posadil se pak po pravici Majestátu. Účast na večeři Páně poskytuje věřícím zvláštní příležitost, aby si při tom opětovně před Bohem uvědomili, co se stalo obětováním Jeho těla a prolitím Jeho krve. Každé Boží dítě se bude před večeří Páně zkušovat a svůj život znovu položí na oltář Boží. Zpřítomňujeme si utrpení a umírání Kristovo a jsme vnitřně zasaženi hlubokou bolestí. Pokořuje nás to, myslíme-li na to, jak vysokou cenu Vykupitel za nás zaplatil. Podle Písma svatého vešel se Svou krví do nebeské svatyně, přinesl ji na trůn milosti, aby nám daroval věčně platné vykoupení (Židům 9:12).

Uskutečnilo se uzavření Smlouvy; nastal den spasení. Znovu musíme navzájem porovnat Starý a Nový zákon. V 2. Mojž. 24:6–8 je řeč o knize Smlouvy a o lidu Smlouvy, jakož i o krvi Smlouvy, kterou byl lid pokropen. Ježíš řekl: *„Nebo to jest krev má nové smlouvy, kteráž za mnohé vylévá se na odpuštění hříchů.“* (Matouš 26:28) Tím On mínil Svou čistou, svatou a božskou krev, která měla být prolita, a nikoliv víno, které bylo v kalichu. On založil novou Smlouvu a získal nový lid Smlouvy, který má přímý vztah ke knize Smlouvy.

Pavel píše: *„Kalich dobrořečení, kterémuž dobrořečíme, zdaliž, není společnost krve Kristovy? a chléb, kterýž lámeme, zdaliž není společnost těla Kristova? Poněvadž jeden chléb, jedno tělo mnozí jsme; všickni zajisté jednoho chleba účastni jsme.“* (1. Korintským 10:16–17) Oba tyto verše zůstávají většinou nepovšimnuty, je-li mluveno nebo psáno o večeři Páně. Avšak právě ony nám ukazují Církev jako jedno tělo, *„obecenství svatých“*, výsledek vykupitelského činu Ježíše Krista, který se ve Svém těle za nás obětoval. Chléb, který je při večeři Páně používán, zobrazuje tedy na jedné straně tělo Kristovo, které bylo ukřižováno, a na druhé straně představuje

Církev, která tvoří jednotu, ačkoliv se skládá z mnoha jednotlivých údů. Proto také je jeden chléb lámán na jednotlivé kusy a rozdělován.

Tělo Kristovo bylo ubito a mučeno, ale nezlámáno, jak stojí psáno: *„Stalo se pak to, aby se naplnilo to písmo: „Kost jeho nebude zlámána. a opět jiné písmo dí: Uzřít', v koho jsou bodli.“* (Jan 19:36–37) Zde se jedná o tajemství s Kristem a Jeho Církví, která se vykoupením stala Jeho tělem. Tím jsou míněni všichni, kteří prožili plné smíření a odpuštění. Pavel píše: *„Nebo jakož tělo jedno jest a mnoho má oudů, ale všickni ti jednoho těla oudové, mnozí jsouce, jedno tělo jsou: tak i Kristus.“* (1. Korintským 12:12) v tom spočívá velké tajemství. Kristus je úplný jen ve spojení s údy Svého těla. o něm stojí psáno: *„A onť jest hlava těla Církve…“* (Kolosenským 1:18)

Tak, jako naše zemské tělo tvoří jednotu, přičemž jsou údy navzájem i s hlavou spojeny, je tomu i se všemi údy, které náležejí k tělu Ježíše Krista. 1. Korintským 12:13 nám říká, jak k této jednotě dospějeme: *„Skrze jednoho zajisté Ducha my všickni v jedno tělo pokřtěni jsme, buď Židé, buď Řekové, buď služebníci, neb svobodní, a všickni v jeden duch zapojeni jsme.“*

Budiž podotknuto: Ne skrze vodu, nýbrž skrze Ducha, který by chtěl působit ve všech, kteří se ve víře v Ježíše Krista nechají biblicky pokřtít, jsme v tělu Pána zapojováni. Všichni vykoupení, kteří skrze Ducha svatého dospějí k této božské jednotě, tvoří tělo Pána a jsou Jemu, Hlavě, podřízeni. Radují se s každým, koho Bůh žehná, a trpí s těmi, kteří trpí, neboť tak to stojí v 1. Korintským 12:26: *„A protož jestliže co trpí jeden oud, spolu s ním trpí všickni oudové; pakli jest v slávě jeden oud, radují se spolu s ním všickni oudové.“*

Nemůžeme se na tomto místě zmiňovat o rozdílných úkolech jednotlivých údů těla Ježíše Krista, o nichž apoštol Pavel mluví v 1. Korintským 12:18–20, když praví: *„Ale zřídil Bůh oudy, jeden každý z nich v těle, tak jakž chtěl. Pakliť by všickni byli jeden oud, kde by bylo tělo? Ale nyní ač mnozí oudové jsou, jest však jedno tělo.“ ve* verši 27 to takto shrnuje: *„Vy pak jste tělo Kristovo, a oudové z částky.“*

Následujícími slovy napomíná apoštol věřící, aby před účastí na večeři Páně sebe zkušovali: *„Zkusiž tedy* ***sám sebe*** *člověk, a tak chléb ten jez, a z toho kalicha pí. Nebo kdož jí a pije nehodně, odsouzení sobě jí a pije, nerozsuzuje těla Páně.“* (1. Korintským 11:28–29) Všichni, kteří náležejí k tělu Kristovu, uznávají, že jejich odsouzení postihlo Jeho, jenž byl bez viny. Navzájem si plně a cele odpouštějí, jako Bůh jim v Kristu odpustil.

Žádný tomu druhému nic nepřipočítává. Rozeznávají to vykoupené, ospravedlněné, posvěcené tělo Páně. Hledí jeden na druhého v Kristu a skrze Krista, totiž tak, jak Bůh vidí je: bezhříšné, a neznají jeden druhého podle těla, ale podle Ducha.

Tak, jako chléb je prost kvasu, má být Církev prosta všeho, co nesouhlasí s Kristem a Jeho Slovem. Pán Ježíš označil pojmem *kvas* falešné učení náboženských vůdců. Pravil: *„…abyste se varovali kvasu farizejského a saducejského? Tedy srozuměli, že neřekl, aby se varovali od kvasu chleba, ale od učení farizeů a saduceů.“* (Matouš 16:11–12)

I Pavel vztahuje kvas na duchovní oblast: *„Zdaliž nevíte, že maličko kvasu všecko těsto nakvašuje? Vyčisťtež tedy starý kvas, abyste byli nové zadělání, jakož jste nenakvašení. Neboť jest Beránek náš velikonoční za nás obětován, Kristus. A protož hodujmež ne v kvasu starém, ani v kvasu zlosti a nešlechetnosti, ale v přesnicích upřímnosti a pravdy.“* (1. Korintským 5:6–8) Kdo se účastní večeře Páně, dosvědčuje před Bohem i lidmi, že přešel ze staré špatnosti a zloby do nového života čistoty a pravdy. To se skutečně musí stát a osvědčit se příslušným životem. Slova sama o sobě nestačí, musí se to tak stát.

U Římanům 11 se apoštol odvolává na dokonalé ospravedlnění a posvěcení těch, kteří náležejí k Jeho Církvi, které bylo způsobeno spásným činem na kříži, a dovozuje: *„Poněvadž prvotiny svaté, takéť i těsto; a jestliť kořen svatý, i ratolesti.“* (verš 16) Kristus je prvotinou chleba, ti Jeho těstem. On je prvotina a všichni ti, kteří se narodili ze semene Božího, tvoří zástup prvotin; On je kořen a ti vpravdě věřící jsou plodonosné ratolesti. Ježíš Kristus je ten vinný kmen – my jsme ratolesti. Tak jistě jako v přirozeném dostávají ratolesti životní šťávu z kořenů vinného kmene a potom nesou jeho plody, tak jistě mají všichni Bohem zplození božský život v sobě a nesou plody Ducha svatého. Zjevují bytost Kristovu a tím božskou povahu, jíž se účastní. v té souvislosti píše Petr: *„Na to tedy samo všecku snažnost vynaložíce, přičinějte k víře své ctnost, a k ctnosti umění, k umění pak zdrželivost, a k zdrželivosti trpělivost, k trpělivosti pak pobožnost, ku pobožnosti pak bratrstva milování, a k milování bratrstva lásku.“* (2. Petrova 1:5–7) Zde nemáme co činit s nějakým učením nebo poznáním, ale s božskou realitou ve věřících. Výzva zní: *„Ale jakž ten, kterýž vás povolal, svatý jest, i vy svatí ve všem obcování buďte; jakož napsáno jest: Svatí buďte, nebo já svatý jsem. a poněvadž Otcem nazýváte toho, kterýž bez přijímání osob soudí vedle skutků jednoho každého, viztež, abyste v bázni čas svého zde putování konali.“* (1. Petrova 1:15–17)

Nutné objasnění

Na základě převzatých a nebiblických tradic věří mnozí ve skutečnou přeměnu obou substancí v krev a tělo Kristovo. Kdyby se to skutečně stalo, pak by to bylo prostě strašné. Kdo by si mohl představit, že by potom to svaté tělo a svatá krev byly vydány nesčíslněkráte na pospas přirozenému běhu pomíjejícnosti? To je naprosto vyloučeno, sama myšlenka na to se rovná rouhání se Bohu.

Tak jako tehdy Židé neporozuměli slovům Pána, protože nepoznali jejich duchovní význam, tak i mezi křesťany o tom panuje nejasnost. Tehdy měli posluchači dojem, že je Pán chtěl svést k přímé neposlušnosti proti Zákonu, když řekl: *„Kdož jí mé tělo a pije mou krev, máť život věčný.“* (Jan 6:54) Všichni věděli, že ve 3. Mojž. 17:10–12 stojí psáno: *„A kdož by koli z domu Izraelského aneb z příchozích, kteříž jsou pohostinu mezi nimi, jedl jakou krev: postavím tvář svou proti člověku tomu, a vyhladím jej z prostředku lidu jeho. Nebo duše všelikého těla ve krvi jest, já pak oddal jsem vám ji k oltáři, k očišťování duší vašich. Nebo sama krev na duši očišťuje. Protož řekl jsem synům Izraelským: Nižádný z vás nebude jísti krve; ani příchozí, kterýž pohostinu jest mezi vámi, nebude krve jísti.“ z* tohoto důvodu byli Židé zděšeni z toho, co jim Ježíš řekl.

Oba pozemské symboly přece ukazují jen na to duchovní. Bůh nemůže na jedné straně požívání krve přísně zakázat a pak je ale požadovat. Kdo přijímá chléb a víno, ten se přiznává k tomu, co se stalo smrtí na kříži. Vždyť je to *večeře na památku*. Vykoupení se neděje při večeři Páně, stalo se na Golgotě. Ale při večeři Páně je nám znázorněno a zpřítomněno.

U Jana 6 čteme o tom zázračném rozmnožení chleba a nasycení velkého zástupu lidu. Když Jej potom příštího dne hledali, pravil jim: *„Amen, amen pravím vám: Hledáte mne, ne proto, že jste divy viděli, ale že jste jedli chleby a nasyceni jste. Pracujte ne o pokrm, kterýž hyne, ale o ten pokrm, kterýž zůstává k životu věčnému, kterýž Syn člověka dá vám.“* (Jan 6:26–27)

On mluvil o chlebu, o pokrmu, o věčném životě, a posluchači si vzpomněli na stravování lidu izraelského ve Starém zákoně, proto zvolali: *„Otcové naši jedli mannu na poušti, jakož psáno jest: Chléb s nebe dal jim jísti.“* (verš 31)

Ježíš navázal na tuto myšlenku a řekl ji: *„Amen, amen pravím vám: Ne Mojžíš dal vám chléb z nebe, ale Otec můj vám dává ten chléb z nebe pravý; nebo chléb Boží ten jest, kterýž sstupuje z nebe, a dává život světu. I řekli Jemu: Pane, dávejž nám chléb ten vždycky. Ježíš pak řekl jim: Jáť jsem ten*

chléb života. Kdož přichází ke mně, nebude nikoli lačněti, a kdož věří ve mne, nebude žízniti nikdy.“ To je jasná odpověď, jež nepřipouští žádný výklad o své újmě. Tak jako jíme pozemský chléb a fyzicky žijeme, tak máme účast na Něm, jenž jest Chléb života, a smíme žít věčně.

Pán Ježíš se nám představuje jako ten živý, z nebe sestupující Chléb, skrze Něhož je světu darován věčný – božský život. Potom zdůrazňuje: *„Amen, amen pravím vám: Kdož věří ve mne, máť život věčný. Játˇ jsem ten chléb života. Otcové vaši jedli mannu na poušti, a zemřeli. Totoť jest chléb ten s nebe sstupující. Kdož by koli jej jedl, neumřeť. Játˇ jsem ten chléb živý, kterýž jsem s nebe sstoupil. Bude-li kdo jísti ten chléb, živ bude na věky. a chléb, kterýž já dám, tělo mé jest, kteréž já dám za život světa.“* (verš 47–51)

To je evangelium! On se obětoval ve Svém tělesném těle, abychom my byli vykoupeni z našeho tělesného těla a přijali věčný život. Nebeský chléb se nepeče na zemi, božský pokrm nepřichází z lidské ruky. Pán se obětoval a nechal ukřižovat, aby všichni, kteří věří v toto dokonalé dílo spasení, přijali skrze Něho věčný život a byli Jím duchovně živeni. On je Chléb života, my jsme se stali Jeho částí v Duchu, jako On se stal naší částí v těle. On nás navrátil do Svého království.

Židé se mezi sebou hádali a řekli: *„Kterak tento může nám dáti tělo jísti?“* (Jan 6:52) Dnes se o to hádají křesťané. Jak jsme již vyložili, jedná se o Beránka Božího, jehož život byl obětován. Krev byla určena pro smíření a musela být přinesena na oltář za hříšníky. V Kristu byl božský život. Jeho smrtí byl osvobozen a dostává se ho všem, kteří přijímají vykoupení ve víře.

Řeč Pána směřovala úplně na Jeho utrpení a umírání. Jedná se o duchovní, božský podíl na Bohu, který jsme přijali skrze Krista, toho Ukřižovaného. Znovuzrozením se stáváme syny a dcerami Božími. Pavel to u Efezským 5:30 vyjadřuje takto: *„Neboť jsme oudové těla jeho, z masa jeho, a z kostí jeho.“* Pozemsky viděno, není nikdo maso z Jeho masa a kost z Jeho kosti. v přirozeném jsme potomci Adama, avšak duchovně viděno jsme se stali novým stvořením v Ježíši Kristu, našem Pánu. Jako vykoupení jsme byli navráceni do obecenství s Bohem a nosíme již zde věčný, božský život v naší duši. Rozumu je to všechno bláznovstvím, a proto napadají lidi při zkoumání Slova Božího vlastní myšlenky. Duchovní však musí být posuzováno duchovně.

Pán Ježíš je mnohé: On je ta Cesta, Pravda a Život. On je živý Chléb, On je

Světlo světa, On je Vzkříšení – On se nám stal vším ve všem. Skrze Něho jsme byli přeneseni do božského stavu. Ježíš Slovo Boží nevykládal, On je činil, na Něm a skrze Něho bylo naplněno. Proto On mohl říci: *„Můjť pokrm jest, abych činil vůli toho, kterýž mne poslal, a dokonal dílo jeho.“* (Jan 4:34)

Kdo se účastní večeře Páně, musí být vnitřně ochoten konat vůli Boží, která nám je ve Slově Božím ukázána. Musí to být lidé s osobním vztahem k Bohu, kteří mohou říci: *„Můj pokrm je, abych konal vůli Toho, který mne vykoupil.“* Přijímáme Slovo Boží a tím Krista, ten živý Chléb, který s nebe sestoupil. Tak se Jeho krev na nás projevuje, neboť byla prolita k našemu smíření a vykoupení. On řekl: *„Totoť jest ten chléb, kterýž s nebe sstoupil. Ne jako otcové vaši jedli mannu, a zemřeli. Kdož jí chléb tento, živť bude na věky.“* (Jan 6:58)

Po té podivuhodné rozmluvě u Jana 6 prohlásili dokonce mnozí z Jeho učedníků: *„Tvrdáť jest tato řeč. Kdo ji může slyšeti?“* Dokonce ti, kdo již Pána následovali, smýšleli při poslouchání lidsky, ačkoliv On mluvil zřetelně o Chlebu, jenž s nebe sestoupil. Viděl jejich bezmocnost a řekl: *„Duch jest, kterýž obživuje, tělоť nic neprospívá. Slova, kteráž já mluvím vám, Duch jsou a život jsou.“* (verš 63)

Jen shůry přichází osvícení a zjevení toho, co Pán řekl. Jeho řeč o jedení Jeho těla a pití Jeho krve vyvolala pohoršení a ještě dnes to činí. Stojí psáno: *„A z toho mnozí z učedlníků jeho odešli zpět, a nechodili s ním více. Tedy řekl Ježíš ke dvanácti: Zdali i vy chcete odjíti? i odpověděl jemu Šimon Petr: Pane, k komu půjdeme? Slova věčného života máš. a my jsme uvěřili, a poznali, že jsi ty Kristus, Syn Boha živého.“* (verš 66–69) Stejné svědectví mají všichni, kteří následují Ježíše, ať tomu řečenému porozuměli nebo ne. Oni věří a zůstávají u Pána, který vede ty Svoje od jasnosti k jasnosti. V pravý čas jim pro to bude darováno porozumění.

Souhrnně může být k tomuto tématu řečeno toto: Vykupitelský skutek se stal jednou provždy na kříži na Golgotě. Všichni, kteří jej ve víře přijímají, oslavují na památku na dokonané dílo večeři Páně. Podle počtu účastníků se upeče jeden chléb, který neobsahuje žádný kvas. Poté, co byl chléb před Církví vyzdvižen a modlitbou požehnán, je lámán a všichni, kteří se večeře Páně účastní, z něho jedí. Jestliže něco zbyde, vezmou ještě někteří, až je úplně sněden.

Potom je vyzdvižen kalich s červeným vínem, které je vyrobeno z hroznů, a rovněž modlitbou žehnán. Všichni, kteří předtím přijali chléb, se i na tomto

podílejí. Děje se to na památku toho, že Pán obětoval za nás Své tělo a prolil Svou krev.

Večeře Páně se musí držet takovým způsobem, jaký Pán nařídil. Kde se to tak neděje, sklouzne bohoslužba do modloslužby, a co je označováno jako víra, je ve skutečnosti potom pověra. Pavel píše: *„Nemůžete kalicha Páně píti i kalicha ďáblů; nemůžete účastníci býti stolu Páně i stolu ďáblů. Či k hněvu popouzíme Pána? Zdaž silnější jsme jeho?“* (1. Korintským 10:21–22)

Jistě se přitom odvolává na 3. Mojž. 17, kde byla lidu dána Boží nařízení o přinášení oběti. Z veršů 3–7 vysvítá, co byla modloslužba a jak měla vypadat Pánu libá oběť. Tam je psáno: *„Kdož by koli z domu Izraelského zabil vola aneb beránka, neb kozu, buď mezi stany, aneb kdož by zabil vně za stany, a ke dveřím stánku úmluvy nepřivedl by ho, aby obětoval oběť Hospodinu před příbytkem Hospodinovým: vinen bude krví, nebo krev vylil; protož vyhlazen bude muž ten z prostředku lidu svého. Přivedou tedy synové Izraelští oběti své, kteréž by na poli zabíjeti chtěli, přivedou je, pravím, k Hospodinu ke dveřím stánku úmluvy, k knězi, a oběti budou oběti pokojné Hospodinu. a pokropí kněz krví na oltáři Hospodinovu u dveří stánku úmluvy, a páliti bude tuk u vůni líbeznou Hospodinu. A nikoli více nebudou obětovati obětí svých ďáblům, po nichžto odcházejíce, oni smilní. Zákon tento bude jim věčný i všechněm potomkům jejich.“*

Bůh dal to nařízení a udělil přesné pokyny, jak a co mělo být učiněno. Izraelité byli přesvědčeni o tom, že své oběti přinášeli Pánu, ačkoliv činili podle své libosti. On jim však nechal zřetelně říci, že před ním platily jen ty oběti, které zabili Jím stanoveným způsobem a na tom místě, které On k tomu určil. Všechno ostatní platilo jako obětované démonům.

Kdo náleží k lidu Božímu, nemůže činit jak, kdy a co chce. Musí se to stát přesně podle Božího nařízení, jinak to neplatí jako Jemu činěné, ale démonům, kteří ovlivňují k svévoli a neposlušnosti. Toto se týká i večeře Páně. Pavel, jako Bohem osvícený apoštol, to jasně vyložil. Nechtěl, aby věřící stáli pod démonským vlivem a účastnili se u stolu Páně.

V apoštolské době neexistovaly žádné hádky o večeři Páně. Pán Ježíš dal se to dočteme ve Skutcích 20:7: *„Tedy první den po sobotě, když se učedlníci sešli k lámání chleba…“*

Z pojmu *„lámání chleba“* vysvítá, že přikládali důležitost tomu, aby večeři Páně slavili tak, jak to Pán nařídil a sám učinil. Je o nich napsáno: *„I zůstávali v učení apoštolském, a v společnosti, a v lámání chleba, a na modlitbách.“*

(Skutky 2:42)

Všichni, kteří skutečně náležejí k Církvi živého Boha, se navrátí v učení i praxi ke Slovu Božímu. Všechno správně zařadí a sami sebe nechají zařadit. Nedávají žádné vlastní výklady, ale ani žádné nepřijímají. Pro ně platí jen to, co říká Slovo. Proto slaví pravá Církev večeři Páně *„na památku“* a ne k odpuštění hříchů. Neexistuje žádné místo v Písmu svatém, jež by vypovídalo, že hříchy jsou odpuštěny účastí na večeři Páně. Kde se toto učí, tam je dáváno spasení do závislosti na náboženském úkonu.

Království Boží si i nyní mocně razí cestu. Evangelium o Ježíši Kristu, ukřižovaném a vzkříšeném Pánu, se stává opět středem zvěstování, každé nařízení ve Slovu je poslušně uposlechnuto. Tímto způsobem se dostává Církev zpět do počátečního stavu milosti. Náš Pán je První a Poslední, ano, On je tentýž, včera, dnes i na věky. Blaze všem, kteří Jemu a Jeho Slovu dávají první místo a tím Jej uznávají jako Pána, když konají, co on nařídil.

MYTÍ NOHOU

Potom, co jsme se zabývali večeří Páně, musíme se ještě krátce zmínit o mytí nohou. Dříve, než uvedeme ten příslušný text v Novém zákoně, chceme přihlédnout k tomu, co bylo nařízeno kněžím ve Starém zákoně. Umyvadlo muselo být podle božského nařízení postaveno mezi stánkem zjevení a obětním oltářem. *„Umývati budou z něho Aron i synové jeho ruce své i nohy své.“* (2. Mojž. 30:19) Oni nesměli stánek zjevení dříve překročit. v Novém zákoně tvoří vpravdě věřící *„svaté kněžstvo“*. My se musíme k Bohu blížit ve svaté, uctivé bázni a Jeho Slovo ve všem plně respektovat.

U Jana 13:4–10 stojí o našem Pánu: *„Vstal od večeře, a složil roucho, a vzav rouchu, přepásal se. Potom nalil vody do medenice, i počal umývati nohy učedlníků a vytírati rouchou, kterouž byl přepásán. Tedy přišel k Šimonovi Petrovi, a on řekl jemu: Pane, ty mi chceš nohy mýti? Odpověděl Ježíš a řekl jemu: Co já činím, ty nevíš nyní, ale potom zvíš. Dí jemu Petr: Nebudeš ty mýti noh mých na věky. Odpověděl jemu Ježíš: Neumyji-liť tebe, nebudeš míti dílu se mnou. Dí jemu Šimon Petr: Pane, netoliko nohy mé, ale i ruce i hlavu. Řekl jemu Ježíš: Kdož jest umyt, nepotřebuje, než aby nohy umyl.“*

Pokud tento text chápeme jen jako podání zprávy, necítíme se být vůbec osloveni. Tehdy mluvil Pán k těm, kteří tam byli přítomni: dnes mluví skrze totéž Slovo k nám. Musíme se přenést do Petrovy role. Zeptal se: *„Pane, ty mi chceš nohy mýti?“* Pán odpověděl: *„Co já činím, ty nevíš nyní, ale potom zvíš.“* Petr utvrzuje své rozhodnutí a zvolá: *„Nebudeš ty mýti noh mých na věky.“* On nechtěl, aby se Pán před ním tak snížil a učinil mu tuto opovrhovanou službu. Avšak Pán a Mistr dal Svým učedníkům praktické ponaučení. *„Ale kdo z vás největší jest, buď služebníkem vaším.“* (Matouš 23:11) Pán sloužil v pokoře a úplném ponížení. On odložil Své roucho, uvázal si zástěru, sklonil se dolů a převzal úlohu otroka v domě. Byl to příklad pro Jeho učedníky, že každý má toho druhého ctít více, než sám sebe. Zde to On ukázal v docela praktické lekci.

Když Pán řekl Petrovi: *„Neumyji-liť tebe, nebudeš míti dílu se mnou.“*, lekl se apoštol a zvolal: *„Pane, netoliko nohy mé, ale i ruce i hlavu.“* Jak máme rozumět, že by jinak na Něm neměl žádný podíl? Dostává snad někde někdo mytím nohou podíl na Pánu? Jedná se o poslušnost, kterou jsme našemu Pánu dlužni, a o službu mezi sebou navzájem. Úplně jedno, jak nepatrné je nějaké nařízení, požadavek nebo pokyn, který nám Pán ukládá, máme je dětinně ve víře splnit, aniž bychom se ptali, proč a jak.

Neuposlechneme-li jich, tedy přerušujeme spojení k tomu, kdo je dal. Řetěz je jen tak silný, jako jeho nejslabší článek. Bylo nám uloženo, abychom každé Slovo a každý pokyn vzali vážně a podle něho konali.

Od verše 12 je psáno: *„Když pak umyl nohy jejich, a vzal roucho své, posadiv se za stůl zase, řekl jim: Víte-liž, co jsem učinil vám? Vy nazýváte mne Mistrem a Pánem, a dobře pravíte, jsemť zajisté. Poněvadž tedy já umyl jsem nohy vaše, Pán a Mistr, i vy máte jeden druhému nohy umývati. Příklad zajisté dal jsem vám, abyste, jakož jsem já učinil vám, i vy činili. Amen, amen pravím vám: Není služebník větší nad pána svého, ani posel větší nežli ten, kdož jej poslal. Znáte-li tyto věci, blahoslavení jste, budete-li je činiti.“*

Slova Mistrova zněla jasně a naprosto srozumitelně: *„Poněvadž tedy já umyl jsem nohy vaše, Pán a Mistr, i vy máte jeden druhému nohy umývati.“* K tomu není co vykládat a vysvětlovat. Jestliže Pán řekl, že si máme navzájem mýt nohy a dokonce zdůraznil: *„…i vy máte jeden druhému nohy umývati“*, pak to tak i mínil. S orientálním zvykem to nemá nic společného. Ten byl všem běžný, i Pánu a Mistru. Úplně zřetelně On pravil: *„Příklad zajisté dal jsem vám, abyste, jakož jsem já učinil vám, i vy činili.“* To je jasný pokyn bez jakéhokoliv *když* a *ale.* On zdůraznil Svůj příkaz slovy: *„Amen, amen pravím vám: Není služebník větší nad pána svého, ani posel větší nežli ten, kdož jej poslal.“*

Pokaždé, když Pán použil rčení *„amen, amen“*, měli bychom obzvláště zbystřit pozornost, neboť pak chtěl zdůraznit něco, co zaslouží naši pozornost. Zde u Jana 13 to učinil vícekráte.

O mytí nohou toho vlastně není mnoho co říci. Muselo být v prvotním křesťanství tak samozřejmé, že o něm v Písmu svatém nenacházíme téměř již nic napsáno. Pavel se tohoto tématu ještě jednou krátce chápe, když stanovil podmínky pro přijetí vdov do seznamu Církve. Tam je psáno: *„O níž by svědectví bylo, že dobré skutky činila, jestliže dítky vychovala, jestliže do domu pocestné přijímala, jestliže svatým nohy umývala, jestliže bídným posluhovala, jestliže každého skutku dobrého pilná byla.“* (1. Timoteovi 5:10)

Na základě Bible jsme ukázali, že Pán Ježíš ustanovil mytí nohou a dal nám praktický příklad. Proto nikdo, kdo je skutečně upřímný, nebude o tom diskutovat nebo dávat vysvětlivky, které svádějí k neuposlechnutí, nýbrž bude konat, co On přikázal. Každému věřícímu by mělo být Boží Slovo tak svatým, že je ochoten i ten nejnepatrnější příkaz splnit. Na takového člověka se vztahují slova, jimiž Pán toto téma ukončil: *„Znáte-li tyto věci, blahoslavení*

jste, budete-li je činiti.“ Požehnání spočívá od počátku až do konce na činitelích Slova. Kéž by Pán z nás učinil takové lidi, kteří chodí v Jeho cestách a konají všechno, co On nařídil.